Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

DOI:10.17951/we.2023.9.1.37-53 | Wschód Europy • Восток Европы • East of Europe vol 9, 1 / 2023

Iryna Tsikul
Yurii Fedkovych Chernivtsi National University
ORCID ID: https://orcid.org/ 0000-0003-1579-3544
e-mail: i.cikul@chnu.edu.ua

Особливості оновлення стратегій комунікації інститутів влади в умовах російської агресії (на прикладі комунікацій Президента України)

1. Вступ

Фундаментом української державності виступає принцип верховенства державної влади, єдиним джерелом якої, відповідно до Конституції, є народ, що «здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування»[1]. Таким чином, безпосередній зв'язок органів державної влади та населення стає очевидним. Комунікативна взаємодія між громадянами та інститутами державної влади – це форма взаємодії, що передбачає зацікавленість всіх сторін у вирішенні спільних проблем і питань, які належать до компетенції конкретного інституту влади. Вдосконалення способів та інструментів комунікативної взаємодії визначає можливості розвитку держави та її суб'єктів. За таких умов якість комунікації безпосередньо впливатиме як на діяльність держави, так і на стан її населення. Комунікативна взаємодія між владою та громадськістю забезпечує також розвиток різних сфер життя громадян за допомогою ресурсів влади.

Неперервний та системний обмін інформацією між владою та громадськістю на національному, регіональному і локальному рівнях виступає запорукою успішної взаємодії сторін, фундаментом для прийняття політичних рішень та основою вироблення стратегії розвитку територіальної громади/регіону/держави. Інтенсифікація інформаційного обміну в сучасному суспільстві та застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій визначають основні вектори суспільно-політичних перетворень, актуалізуючи необхідність дослідження модерних форматів взаємовідносин між владою і громадськістю. Громадськість

[1] *Конституція України*, [online], https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

потребує своєчасної та об'єктивної інформації про владу – її дії, наміри, рішення, ресурсні затрати тощо. В сучасних умовах інститути влади, підкреслюючи свій нерозривний зв'язок із суспільством, потребують легітимації і зацікавлені у налагодженні комунікативної взаємодії та ефективного зворотного зв'язку з громадськістю.

У сучасних демократичних державах громадська думка виступає одним із факторів прийняття політичних і управлінських рішень, що передбачає розширення публічного дискурсу в інформаційному просторі. Інформаційна відкритість та комунікаційна спроможність інститутів влади виступають основою утвердження паритетних відносин влади й громадськості. Зауважимо, що демократичний порядок денний вимагає створення таких умов функціонування інститутів влади, за яких вони матимуть організаційні та професійні можливості для здійснення ефективної комунікаційної взаємодії з громадськістю. Наслідки означених тенденцій виявились у зміні практик взаємодії інститутів влади з громадськістю. Зміни пов'язані як з розвитком технологій соціальних комунікацій, так і з необхідністю трансформації моделей комунікації інститутів влади й оновлення принципів, інструментів і механізмів залучення громадськості до формування та реалізації державної політики.

Сучасні уявлення про політичний простір засновані насамперед на комунікаційному продукті реалізації діяльності різних політичних інститутів з метою досягнення суспільного консенсусу. Український політичний простір останніми роками детермінований інтеракціями інституційних акторів у контексті існуючих формальних і неформальних практик управління, а також механізмів і технологій досягнення суспільно-політичного консенсусу з метою оптимізації системи політико-адміністративного управління. Новітні виклики й загрози, зокрема подолання світової пандемії COVID–19 та протидія військовій агресії з боку російської федерації[2], спричинили трансформацію політичних пріоритетів, появу нових політичних акторів і переформатування політичного порядку денного в публічному просторі України. Означені тенденції пов'язані з феноменом «вербального протесту», що виявляється у формі конструктивної або деструктивної критики. Даний контекст визначив мету дослідження: визначення та систематизація особливостей оновлення стратегій комунікації інститутів влади (на прикладі інституту президента) в умовах російської агресії.

[2] Тут і далі в тексті статті назва країни-агресора написана Авторкою з малої літери, що Національна комісія зі стандартів державної мови України не кваліфікує як відхилення від норми (протокол №83 від 15 IX 2023) – *Ред.*

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

2. Формування концептуального каркасу дослідження стратегій комунікації інститутів влади

Наукові розвідки, присвячені проблемам політичної комунікації, датуються початком XX століття і сьогодні представлені безліччю різноманітних досліджень. Політична комунікація – це складний процес, що перебуває в полі зору дослідників із різних галузей наукового знання (лінгвістики, семіотики, політології, соціології, психології, кібернетики тощо), оскільки окремо можуть бути розглянуті зміст і носії повідомлення, засоби передачі (канали), а також результати комунікації. Дана обставина дозволяє розглядати теорію політичної комунікації як інтегральний науковий напрям.

Теоретична основа дослідження сформована науковими працями провідних зарубіжних і вітчизняних фахівців/фахівчинь у галузі політичної комунікації, зв'язків із громадськістю, а також стратегічних комунікацій. Проблемами окреслення змісту поняття політична комунікація та визначення сфер його застосування займалися філософи, політологи, психологи, соціологи та математики, зокрема: М. Вебер, Д. Дьюї, Ч. Кулі, Т. Лукман, Н. Луман, Р. Мертон, Р. Мід, У. Уівер, Ю. Хабермас, К. Шеннон А. Щюц, К. Ясперс. Концептуальні основи комунікативної взаємодії досліджували Б. Адамс, П. Друкер, Е. Мерманн, Е. Тоффлер та інші.

У середовищі вітчизняних науковців питання політичної комунікації та комунікативної взаємодії інститутів влади і громадськості перебувають у сфері наукових інтересів О. Андрєєвої, Є. Архипової, Г. Дзяна, Є. Драчова, В. Дрешпака, Ю. Збираник, О. Карпенко, Л. Литвинової, В. Мазур, М. Ожевана, Є. Романенко, Н. Ротар, Г. Почепцова, І. Шавкун та інших. Окремі аспекти оновлення парадигми публічного управління в умовах розвитку комунікаційної спроможності інститутів влади представлені у наукових розвідках Л. Гонюкової, Д. Дубова, А. Кучабського, Л. Ладонько, Ю. Нестеряка, Л. Пашко, Т. Сивак, В. Юрченко тощо.

Здійснений аналіз наукового доробку, присвяченого комунікації інститутів влади, дозволяє констатувати, що інтерпретація комунікації інститутів влади як одностороннього процесу, який «передбачає вплив комунікатора на аудиторію з допомогою різних засобів, змінилася акцентуванням уваги на важливості зворотного зв'язку, як запоруки стійкості існування й ефективності функціонування політичної системи»[3]. Дослідники дійшли висновку, що будь-яка підсистема суспільства, зокрема і політична, є результатом взаємодій, спрямованих на досягнення консенсусу, насамперед шляхом комунікативної взаємодії.

Однак, незважаючи на бурхливий розвиток наукового інтересу до проблем комунікації інститутів влади, спрямованої на налагодження конструктивного діалогу з метою підтримки легітимності існуючого порядку та надання йому стабільності, наявні наукові розвідки є недостатніми та потребують подальшого

[3] О. Рачинська, *Оптимізація механізмів комунікативної взаємодії у сфері публічного управління*, „Інвестиції: практика та досвід", 2019, № 4, с. 158–164, http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd,_2019_4_27, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

поглиблення, спричиненого викликами сьогодення. В практиці впровадження стратегій комунікації інститутів влади прослідковується брак концептуального забезпечення. Окрім того, існує низка проблем, пов'язаних з інформаційною відкритістю та комунікаційною спроможністю інститутів влади, що впливають на ефективність комунікативної взаємодії влади та громадськості, особливо в умовах воєнного стану. Окремою серйозною перешкодою стає декларативний характер комунікаційних стратегій органів влади різних рівнів. Означені питання актуалізують дослідження особливостей оновлення стратегій комунікації інститутів влади в умовах російської агресії (на прикладі комунікацій Президента України).

3. Принципи формування та реалізації стратегій комунікації інститутів влади в Україні

З моменту здобуття Україною незалежності всі «несучі конструкції» держави – політична система, суспільство, економіка, культура тощо – визначаються науковцями як конструкції перехідного типу. Впродовж трьох десятиліть новітньої історії української держави процес вироблення найефективніших форм і методів суспільно-політичного устрою протікав суперечливо та, інколи, навіть болісно. До сих пір українське суспільство перебуває у пошуку найбільш ефективних інструментів комунікації влади та громадськості.

У сучасній науці представлено безліч підходів до визначення комунікації та комунікативного процесу. Категорія «комунікація» (від лат. communicatio – «повідомлення», «передача») включає низку практик, основною метою яких є «вербальна та невербальна передача інформації/повідомлень/емоційних станів»[4]. Комунікація інтерпретується не тільки як процес обміну інформацією, а й як соціально-психологічна характеристика сучасної політичної системи, де особливого значення набувають атрибути комунікативної взаємодії – її спрямованість, суб'єкти, комунікаційний простір, стратегії тощо. Зазначимо, що сучасне суспільство оперує парадигмою відсутності монополії на істину щодо визначення векторів розвитку. Таким чином, цінності набуває не тільки наявність політичної комунікації, а й її форми, методи та можливість отримання об'єктивного знання з декількох джерел.

Серед загроз, що постали перед Україною на шляху захисту національних інтересів і національної безпеки, найбільш вразливою виявилася інформаційна сфера. Військова агресія російської федерації, розпочавшись з інформаційної сфери, еволюціонувала у повномасштабне вторгнення, що супроводжується проведенням інформаційних кампаній, спрямованих на руйнування України як незалежної держави та встановлення повного контролю над її територією

[4] R. Perloff, *The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age*, Routledge, 2021, p. 30–31.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

і населенням. Не маючи досвіду здійснення системного впливу на масову свідомість, Україна, на думку Є. Головахи, «проґавила перші стадії інформаційної війни рф, спрямованої на дискредитацію української державності»[5]. Саме тому перед інститутами влади постає питання вироблення механізмів своєчасного виявлення, запобігання та нейтралізації як реальних, так потенційних загроз в інформаційній сфері, шляхом реалізації стратегій комунікації адекватних умовам геополітичної турбулентності. Результати опитування КМІСу показують, що 56% українців відповідальність за боротьбу з інформаційними загрозами, фейковою та неправдивою інформацією покладають саме на інститути влади[6].

Зазначимо, що проблеми належного використання комунікаційного потенціалу політичних акторів на національному, регіональному та локальному рівнях завжди перебували на порядку денному. Втім особливої актуальності вони набули саме в умовах спротиву російській агресії, постійного намагання рф розколоти цивілізований світ у позиції стосовно російсько-української війни та дестабілізувати суспільно-політичну ситуацію в нашій державі.

Досліджуючи особливості формування та реалізації стратегій комунікації інститутів влади наголосимо, що в методологічному плані дослідження комунікаційних стратегій, як у зарубіжній, так і у вітчизняній політичній науці опирається на різні концепції та підходи: на сучасному етапі дослідниками ще не запропоновано чіткого визначення даного феномена. Структура комунікаційної стратегії ґрунтується на фундаментальних принципах інтеракційної конструкції комунікації.

Стратегії комунікації інститутів влади нами розглядаються з позиції інтеракціоністського підходу, що передбачає взаємодію рівноправних суб'єктів. О. Шиманова зазначає, що комунікативна стратегія політичного актора «передбачає розробку плану реалізації запланованої мети комунікативної поведінки чи взаємодії політичного суб'єкта, для досягнення якої використовуються різноманітні вербальні та невербальні засоби. Політичним суб'єктом в такій стратегії може виступати не лише політичний лідер, але й орган влади або політична партія»[7]. На наш погляд, стратегія комунікації повинна орієнтуватися на зворотний зв'язок, завдяки якому відбувається «трансформація» споживача, тобто зміна статусу одержувача інформації на статус її джерела. Таким чином, стратегія комунікації інституту влади нами визначається як діяльність політичного актора, спрямована на створення стійкого інформаційного простору, яка сприяє

[5] Є. Головаха та С. Макеєв, ред., *Українське суспільство в умовах війни. 2022,* Київ: Інститут соціології НАН України, 2022, с. 261.

[6] *Прес-релізи та звіти «Динаміка самооцінки українцями можливості відрізняти якісну інформацію від дезінформації та фейків»,* Київський міжнародний інститут соціології, https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1226&page=4, доступ: 30 VI 2023.

[7] О. Шиманова, *Теоретико-методологічні засади дослідження комунікативних стратегій в політиці*, „Науковий вісник Одеського національного економічного університету" 2015, № 10, с. 212–222, http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2015_10_19, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

максимізації залучення всіх взаємодіючих акторів, що беруть участь у процесах комунікації.

Політичний простір України є багатовимірним, тобто, окрім національного порядку денного, спектр інтеракцій між політичними акторами формують також регіональні та локальні практики. В контексті регіональних систем управління формування стратегій комунікації влади та громадськості стає невід'ємним атрибутом під час здійснення політичного менеджменту в конкретних локальних спільнотах (територіальних громадах).

Набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС і завершення процесів реформування територіальної організації влади в Україні активізували необхідність зміни формату комунікативної взаємодії влади та громадськості, починаючи з локального рівня. С. Вольстенхольм вважає, що «ефект від комунікації – це, насамперед, результат колективних зусиль, а не індивідуальних»[8]. Утім, успіх розпочатих перетворень безпосередньо залежить від залучення до процесу змін активної громадськості, адже саме налагоджена взаємодія з населенням сприятиме ефективності та результативності функціонування інститутів влади.

Системний аналіз практик комунікації інститутів влади в Україні дозволяє стверджувати про необхідність оптимізації комунікативної діяльності на всіх рівнях: від національного до місцевого. На наш погляд, в політичному просторі України довгий час відбувалася підміна комунікативної взаємодії у системі «влада – громадянин» інформаційною складовою, що відводило громадськості роль «слухняного споживача інформації». Принагідно зазначимо, що позитивні зрушення в напрямку трансформації формату та стратегій комунікації політичних акторів розпочалися після Революції гідності. Сьогодні, в умовах воєнного стану, громадськість активно долучається до процесів формування і реалізації державної політики та національному, регіональному та локальному рівнях.

Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України актуалізувало потребу забезпечення ефективності та результативності комунікації інститутів влади. Адже, в умовах спротиву російській агресії саме ефективна комунікація інститутів влади може стати дієвим інструментом досягнення стратегічних цілей як на полі бою, так і поза ним, за умови, що вона не зводитиметься до формального виконання декларативних приписів. Українське суспільство сьогодні, як ніколи, відчуває пряму взаємозалежність відкритості влади та довіри до неї.

[8] С. Вольстенхольм, *Комунікація органів влади: досвід Великобританії* [у:] *Запровадження комунікації органів державної влади*, Київ: Фенікс, 2016, с. 84–88.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

4. Особливості стратегії комунікації Президента України В. Зеленського в умовах воєнного стану

В умовах дії правового режиму воєнного стану інститути влади надають важливого значення комунікації не тільки між собою, а й з громадськістю, що знайшло відображення у зміні стратегій комунікації. У даному контексті особливий інтерес представляє стратегія комунікації Президента України Володимира Зеленського.

З початку російсько-української війни В. Зеленський, як глава держави, уособлює в глобальному публічному просторі українську незламність. Меседжі президента спрямовані на забезпечення, з одного боку, підтримки України на світовій арені, а з іншого – легітимності державної влади. Постійна присутність В. Зеленського в інформаційно-комунікаційному просторі (телебачення, преса, соціальні мережі) є свідченням системності у реалізації комунікативної стратегії. На думку Е. Сегала, однією з головних переваг стратегії комунікації В. Зеленського є те, що вона зосереджена на прямому, тісному та емоційному дискурсі[9]. Окрім того, стратегія комунікації президента України характеризується різновекторністю, що забезпечується шляхом використання різноманітних інструментів і ресурсів.

Характерними особливостями стратегії комунікації В. Зеленського, на наш погляд, є:

- постійна присутність у національному медіа-просторі;
- комунікаційна спроможність на міжнародній арені;
- активне використання простору соціальних мереж.

Комунікативна компетентність В. Зеленського дозволяє вибудовувати стратегії внутрішніх і зовнішніх комунікацій на основі апеляції до емоцій та спільного досвіду, використовуючи прості, зрозумілі як професійному політику, так і пересічному громадянину меседжі. Такий підхід забезпечив президенту України статус «найпопулярнішої особистості» у медійному просторі та результативність комунікативної взаємодії, свідченням чого виступає як інтерес рейтингових світових ЗМІ, зокрема The Economist, CNN, BBC, Euronews CBS News тощо[10], так і високий рівень довіри та схвалення серед населення. Згідно результатів всеукраїнського опитування громадської думки, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології впродовж травня – червня 2023 р., 86 % респондентів вважають, що В. Зеленський здатний ефективно працювати як Верховний Головнокомандувач

[9] E. Segal, *Zelensky's Most Effective Crisis Communication Strategies, Tactics And Techniques*, „Forbes", 04 March 2022, https://www.forbes.com/sites/edwardsegal/2022/03/05/zelenskys-most-effective-crisis-communication-strategies-tactics-and-techniques/?sh=650326796344, доступ: 30 VI 2023.

[10] T. Jones, *President Zelensky effectively uses media to get out his message*, „Poynter", 21 March 2022, https://www.poynter.org/commentary/2022/president-zelensky-effectively-usesmedia-to-get-out-his-message/, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

і організовувати оборону країни[11]. Це, на наш погляд, є свідченням віри українців у злагодженість дій політичного та військового керівництва держави.

Ефективність стратегії комунікації В. Зеленського експерти частково пов'язують з його акторським і медійним минулим. На думку Г. Гресселя, популярність В. Зеленського допомогла йому перемогти на виборах і ствердитись на світовій політичний арені (через військове вторгнення). На додаток до цього, чітка аргументація забезпечила Україні військову, економічну та гуманітарну підтримку Заходу, а також запровадження санкцій проти рф[12].

Президент Зеленський прагне відмежуватися від стереотипного сприйняття політиків. Задля цього він використовує інструменти самопрезентації, орієнтовані на сприйняття образу звичайної людини, пересічного громадянина. Найбільш ефективним засобом досягнення бажаного ефекту виступає гармонійне поєднання прямого звернення, символічних дій та емоційного забарвлення меседжів. На думку Є. Нірман, саме використання В. Зеленським переконань та запевнень у кризових комунікаціях стало ефективним інструментом досягнення воєнних і політичних цілей. Підтвердженням позиції дослідниці слугує теза, що «політичні лідери з усього світу можуть вчитися мистецтву риторики на промовах В. Зеленського, які відрізняються від звичних нам публічних виступів»[13]. Окрім того, кожне звернення В. Зеленського містить слова вдячності тим, хто допомагає у спротиві російській агресії, для прикладу: «Я дякую всім, завдяки кому триває наш опір. Це всі наші захисники та захисниці»[14], «Дякую всім, хто допомагає!»[15], «Я вдячний команді прокурора Каріма Хана та Міжнародному кримінальному суду, усім у світі, хто допомагає нам боротися за справедливість. Вдячний за принциповість і за готовність реально притягти до відповідальності

[11] *Прес-релізи та звіти «Чи здатен Володимир Зеленський ефективно працювати як Верховний Головнокомандувач: погляди українців до і після широкомасштабного російського вторгнення»*, Київський міжнародний інститут соціології, https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1252&page=1, доступ: 30 VI 2023.

[12] G. Gressel, *Decisive days: How the West can help Ukraine survive*, „European Council on Foreign Relations", 08 March 2022, https://ecfr.eu/article/decisive-days-how-the-west-can-help-ukraine-survive/, доступ: 30 VI 2023.

[13] E. Nierman, *Zelensky shows the power of persuasion during time of crisis*, „Hill", 02 March 2022, https://thehill.com/opinion/international/596612zelensky-shows-the-power-of-persuasion-during-time-of-crisis/, доступ: 30 VI 2023.

[14] *Звернення Президента України Володимира Зеленського «Лютий. Рік незламності»*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/zvernennya-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-lyutij-81213, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, *«Лютий. Рік незламності. Звернення Володимира Зеленського 24.02.2023»*, YouTube, 24 лютого 2023, відео, https://www.youtube.com/watch?v=y8DmKLL6E_g, доступ: 30 VI 2023.

[15] *Зараз в Україні вирішується доля світового порядку, що заснований на правилах, на людяності, на передбачуваності – звернення Президента Володимира Зеленського*, Президент Укра-

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

тих, хто є винним»[16]. Вважаємо, що використання тактики щоденних звернень до українців, тобто аудиторії, що безпосередньо відчуває на собі наслідки військового вторгнення рф, сприяє формуванню сталої системи політичних зв'язків із громадськістю.

Особливість дискурсу Президента України виявляється також у його неформальному характері, наприклад, використанні селфі-відео для комунікації або тому, як він звертається до постраждалих від обстрілів чи поранених на війні. В інтерв'ю Euronews у березні 2022 року В. Зеленський у жартівливому тоні відповів на запитання журналістів, стосовно того з ким зі світових лідерів йому найбільше подобається спілкуватися, підкресливши тим самим невимушену атмосферу та доброзичливі стосунки з представниками міжнародних ЗМІ[17]. Подібні комунікативні прийоми у комплексі з публічними виступами є найкращим способом підтримки сталої системи політичних зв'язків із громадянами України.

Разом із тим, стратегія зовнішньої комунікації В. Зеленського відрізняється від стратегій інших політиків, що характеризуються більш формальним дискурсом. У своїх виступах, зверненнях і промовах В. Зеленський прагне бути прямим, зрозумілим і почутим, постійно акцентує на важливості підтримки світового співтовариства, використовуючи адресні меседжі (громадськості, парламентам або урядам інших держав). Навички адаптації до середовища, невербального спілкування та імпровізації дозволили стати не просто відмінним оратором, а й комунікатором. Звернення В. Зеленського містять інформаційний, аргументаційний та спонукальний компоненти. Виступи Президента України звучали українською мовою та транслювалися в прямому ефірі мовою відповідної держави або англійською, коли звернення було адресовано багатонаціональній аудиторії.

Звернення В. Зеленського детермінуються сформованою системою зв'язків і геополітичних залежностей України. Наприклад, якщо між Україною та певною державою існує мало точок дотику, обов'язковим компонентом виступу/звернення/промови виступають окремі факти або подробиці історії та культури даної країни. Такий комунікаційний прийом було використано під час промов у Парламенті

їни. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/zaraz-v-ukrayini-virishuyetsya-dolya-svitovogo-poryadku-sho-81125, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Ми переможемо в цьому історичному протистоянні. Звернення Володимира Зеленського 20.02.2023*», YouTube, 20 лютого 2023, відео, https://www.youtube.com/watch?v=JXcXi4kwZac, доступ: 30 VI 2023.

[16] *Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт Путіна; історичне рішення, з якого почнеться історична відповідальність – звернення Президента України*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/mizhnarodnij-kriminalnij-sud-vidav-order-na-aresht-putina-is-81665, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт Путіна*», YouTube, 17 березня 2023, відео, https://www.youtube.com/watch?v=R_vyjkUSxOM, доступ: 30 VI 2023.

[17] *Which world leader does Zelenskyy most like speaking to?*, "Euronews", March 2022, https://www.facebook.com/watch/?v=1001428940780655, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії[18], Конгресі Сполучених Штатів Америки[19] та Національних зборах Франції[20]. Ще однією тактикою є встановлення комунікаційних зав'язків шляхом використання аналогії. В якості прикладу можна навести цитату з виступу В. Зеленського в Генеральних кортесах Іспанії: «Уявіть, що люди зараз у Європі живуть тижнями у підвалах, щоб урятувати життя. Від обстрілів, від авіабомб. Щоденно! 2022 рік, квітень, а реальність в Україні – як у квітні 1937-го. Коли увесь світ дізнався назву одного з ваших міст – Герніки. Уявіть, що у звичайних містах можуть бути штучно створені такі умови, коли понад сто тисяч людей тижнями живуть без води, без їжі, без ліків»[21]. У зверненні до Конгресу США президент апелював до подій Перл-Харбора та 11 вересня 2001 року «Згадайте Перл-Харбор. Страшний ранок 7 грудня 41-го року. Коли ваше небо було чорним від літаків, що атакували вас. Просто згадайте це. Згадайте 11 вересня. Страшний день 2001 року, коли зло намагалося перетворити ваші міста на поле битви. Коли були атаковані невинні люди. Атаковані з повітря. Так, як ніхто не чекав. Так, як ви не могли цього зупинити. Наша держава переживає це щодня! Щоночі! Уже протягом трьох тижнів!»[22].

---

[18] *Бойові літаки – для України, крила – для свободи – виступ Президента Володимира Зеленського перед обома палатами парламенту Великої Британії*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/bojovi-litaki-dlya-ukrayini-krila-dlya-svobodi-vistup-prezid-80857, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Виступ Володимира Зеленського в парламенті Великої Британії*», YouTube, 8 лютого 2023, відео, https://www.youtube.com/watch?v=p_GhqmwY5s4, доступ: 30 VI 2023.

[19] *Ми стоїмо, боремось і виграємо, бо ми разом – Україна, Америка й увесь вільний світ – виступ Володимира Зеленського на спільному засіданні обох палат Конгресу США*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/mi-stoyimo-boremos-i-vigrayemo-bo-mi-razom-ukrayina-amerika-80017, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Виступ Володимира Зеленського у Конгресі Сполучених Штатів Америки*», YouTube, 22 грудня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=pEj2wtrMWa8, доступ: 30 VI 2023.

[20] *Промова Президента України на спільному зібранні Сенату, Національних зборів Французької Республіки та Ради міста Парижа*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-na-spilnomu-zibranni-senatu-naci-73773, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Володимир Зеленський звернувся до французького народу та політиків*», YouTube, 23 березня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=HEHKqfhxo6U, доступ: 30 VI 2023.

[21] *Промова Президента України у Генеральних кортесах Іспанії*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-u-generalnih-kortesah-ispaniyi-74125, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Президент України Володимир Зеленський звернувся до народу й політиків Іспанії*», YouTube, 5 квітня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=bezQLqQFV5c, доступ: 30 VI 2023.

[22] *Промова Президента України Володимира Зеленського перед Конгресом США*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/promova-

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Промова В. Зеленського в парламенті Румунії, навпаки, містила звернення до проблем, із якими країни-сусіди стикалися раніше, зокрема: «Щойно ситуація це дозволить, я хочу розпочати з вами діалог про нову всеосяжну угоду, яка гарантує абсолютний захист і розвиток нашим національним меншинам – українській спільноті в Румунії та румунській спільноті в Україні. Бо наша доля – бути настільки близькими, наскільки ми тільки можемо. Наша доля – бути захисниками свободи в нашому регіоні. Наша доля – бути разом у європейській сім'ї»[23]. Як бачимо, в своєму зверненні Президент України визнав проблеми, які вже довгий час існують у відносинах двох держав, водночас, висловивши готовність з боку української сторони до пошуку компромісу та взаємоприйнятного вирішення протиріч.

Приклад поєднання наведених комунікаційних прийомів і технік зустрічаємо у виступі В. Зеленського перед Сеймом Республіки Польща. Наголошуючи на спільних цінностях і взаєморозумінні українців та поляків, промовець висловлює слова вдячності за підтримку в боротьбі з агресором: «Ми розуміли один одного. Як українець і поляк. Як європейці. Як друзі. Як батьки, які люблять свої родини та усвідомлюють, що наші діти мають жити у світі однакових добрих цінностей. Наших з вами цінностей. Мають жити у світі, де народи незалежні, де панує свобода, де родина має значення й де ніхто й ніколи не має права на війну, загарбницьку війну … І коли у твій дім ступає нога ворога, він простягне тобі руку допомоги. Вранці 24 лютого я не мав сумніву, хто це точно буде…Так і сталося. І я вдячний за це. Польські брати та сестри з нами. І це є природно»[24].

Таким чином, комунікаційна спроможність президента України на міжнародній арені забезпечує ефективність та результативність його комунікаційної стратегії, свідченням чого є розширення кола підтримки нашої держави на рівні світового співтовариства. Крім того, зовнішні комунікації В. Зеленського виступають ефективним інструментом задоволення інформаційних потреб міжнародної спільноти.

---

prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-pered-kong-73609, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Володимир Зеленський виступив перед Конгресом США*», YouTube, 16 березня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=6viGEEi7JjU, доступ: 30 VI 2023.

[23] *Промова Президента України Володимира Зеленського в парламенті Румунії*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-parlamen-74081, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Володимир Зеленський звернувся до народу й політиків Румунії*», YouTube, 4 квітня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=kdzAoA0zQ04, доступ: 30 VI 2023.

[24] *Виступ Президента України Володимира Зеленського в Сеймі Республіки Польща*, Президент України. Офіційне інтернет-представництво, https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-sejmi-res-73497, доступ: 30 VI 2023.
Офіс Президента України, «*Виступ Президента України Володимира Зеленського перед польським Сеймом*», YouTube, 11 березня 2022, відео, https://www.youtube.com/watch?v=3lvq37c0hnw, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Невід'ємним компонентом стратегії комунікації Президента України виступають соціальні мережі. З моменту початку військового вторгнення рф на територію України кількість фоловерів у соцмережах значно зросла, більше того їх стали використовували як оперативні канали поширення інформації про війну, завойовуючи таким чином підтримку істеблішменту та громадськості різних держав. Для прикладу, якщо у травні 2021 року аккаунт/обліковий запис В. Зеленського у мережі Instagram нараховував 9,2 млн. підписників[25], то станом на березень 2023 року його аудиторія зросла більш ніж на 8 мільйонів[26].

Аналізуючи активність використання соціальних мереж В. Зеленським, відзначимо пріоритетність мережі Instagram, із загальною кількістю фоловерів – 17,1 млн. і понад 3,8 тис. дописів[27]. Таким чином, Президент України входить до десятки світових політичних лідерів із найбільшою кількістю підписників у Instagram[28] – соціальній мережі, що характеризується візуальністю контенту, високим рівнем залученості аудиторії, цілеспрямованістю поширення цифрового вмісту (публікація/posts, відео/videos, короткі ролики/reels тощо) й орієнтацією на молодь (осіб віком до 35 років). Стосовно ролі інших соціальних мереж у конструюванні комунікативного простору інституту президенства зазначимо, що у Twitter (7,1 млн. читачів)[29], Facebook (3,1 млн. фоловерів)[30] і Telegram (майже 1 млн. підписників)[31] вплив В. Зеленського є значно меншим. Незважаючи на це, означені платформи використовуються як канали поширення інформації у просторі соціальних мереж. На думку експертів, зростаюча популярність В. Зеленського в соціальних мережах і змістовний контент на додаток до постійної присутності у національному медіа-просторі можуть забезпечити Україні перемогу в умовах гібридної війни[32].

Отже, інтеграція соціальних мереж у систему політичної комунікації розширила можливості комунікації між інститутами влади та громадськістю. Зважаючи на те, що традиційні інструменти політичного впливу зазнають динамічних змін, у сучасних умовах соціальні мережі виступають невід'ємним елементом

[25] *Top 25 Most Popular World Leaders on Instagram*, https://hypeauditor.com/blog/top-25-most-popular-world-leaders-on-instagram/, доступ: 30 VI 2023.

[26] @ zelenskiy_official, https://www.instagram.com/zelenskiy_official/, доступ: 30 VI 2023.

[27] @ zelenskiy_officia, https://www.instagram.com/zelenskiy_official/, доступ: 30 VI 2023.

[28] M. Lüfkens, *The Most Followed World Leaders on Social Media 2022*, https://medium.com/digital-diplomacy/the-most-followed-world-leaders-on-social-media-2022-193bb9d89d8d, доступ: 30 VI 2023.

[29] Володимир Зеленський [@ZelenskyyUa], https://twitter.com/ZelenskyyUa?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor, доступ: 30 VI 2023.

[30] @ Володимир Зеленський, https://www.facebook.com/zelenskiy.official/?locale=uk_UA, доступ: 30 VI 2023.

[31] @V_Zelenskiy_official, *Офіційний канал Президента України – Володимира Зеленського / The official channel of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyi*, https://t.me/s/V_Zelenskiy_official, доступ: 30 VI 2023.

[32] S. Einhorn, *Ukraine-Russia war: On social media, Zelensky already won*, „The Jerusalem Post", 30 March 2022, https://www.jpost.com/opinion/article702750, доступ: 30 VI 2023.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

стратегій комунікації політичних акторів. Активне використання В. Зеленським простору соціальних мереж дозволяє розширити сферу політичного впливу президента та сприяє формуванню сталої системи політичних зв'язків із громадськістю як на національному, так і на міжнародному рівні.

5. Висновки

Підсумовуючи зазначимо, що в рамках даної наукової розвідки стратегії комунікації інститутів влади визначаються як діяльність політичних акторів, спрямована на створення стійкого інформаційного простору, яка сприяє максимізації залучення всіх взаємодіючих акторів, що беруть участь у процесах комунікації.

Здійснений аналіз особливостей оновлення стратегій комунікації інститутів влади в умовах російської агресії (на прикладі комунікацій президента України) дозволяє резюмувати, що новітні виклики та загрози спричинили трансформацію політичних пріоритетів, появу нових політичних акторів, переформатування політичного порядку денного в публічному просторі та оновлення моделей комунікації інститутів влади. Практики впровадження стратегій комунікації інститутів влади в Україні характеризуються низкою проблем, пов'язаних з інформаційною відкритістю та комунікаційною спроможністю. Означені проблеми впливають на ефективність комунікативної взаємодії влади та громадськості, особливо в умовах спротиву російській агресії. Системний аналіз практик комунікації інститутів влади в Україні дозволяє стверджувати про необхідність оптимізації комунікативної діяльності політичних акторів.

Інститути влади в умовах воєнного стану надають важливого значення комунікації, що знайшло своє відображення в оновленні стратегії комунікації президента України. Особливостями стратегії комунікації В. Зеленського визначено (1) постійну присутність у національному медіа-просторі, (2) комунікаційну спроможність на міжнародній арені та (3) активне використання простору соціальних мереж. Означені особливості можна розглядати як специфічні маркери комунікації періоду військової агресії рф проти України, зокрема постійна присутність президента України у національному медіа-просторі виступає дієвим способом підтримки сталої системи політичних зв'язків із громадянами України, зовнішні комунікації В. Зеленського слугують ефективним інструментом задоволення інформаційних потреб міжнародної спільноти, а використання простору соціальних мереж дозволяє розширити сферу політичного впливу. Ефективність стратегії комунікації президента України визначається різновекторністю та системністю реалізації, а неформальний характер дискурсу в поєднанні з апеляцією до емоцій та спільного досвіду забезпечує результативність внутрішніх і зовнішніх комунікацій.

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Резюме: У статті здійснено аналіз особливостей оновлення стратегій комунікації інститутів влади в умовах російської агресії (на прикладі комунікацій президента України). Розглядаючи стратегії комунікації інститутів влади з позиції інтеракціоністського підходу, що передбачає взаємодію рівноправних суб'єктів, автор визначає їх діяльність політичних акторів, спрямовану на створення стійкого інформаційного простору, яка сприяє максимізації залучення всіх взаємодіючих акторів, що беруть участь у процесах комунікації. Системний аналіз практик комунікації інститутів влади в Україні дозволяє стверджувати про необхідність оптимізації комунікативної діяльності політичних акторів. Практики впровадження стратегій комунікації інститутів влади в Україні характеризуються низкою проблем, пов'язаних з інформаційною відкритістю та комунікаційною спроможністю. Інститути влади в умовах воєнного стану надають важливого значення комунікації, що знайшло своє відображення в оновленні стратегії комунікації президента України. Особливостями стратегії комунікації В. Зеленського визначено (1) постійну присутність у національному медіа-просторі, (2) комунікаційну спроможність на міжнародній арені та (3) активне використання простору соціальних мереж. Означені особливості можна розглядати як специфічні маркери комунікації періоду військової агресії рф проти України.
Ключові слова: комунікація, стратегія комунікації, комунікаційна спроможність, російська агресія, інститут президента

The peculiarities of updating the communication strategies of power institutes in the conditions of Russian aggression (on the example of the communications of the President of Ukraine)

Abstract: The article analyzes the features of updating communication strategies of power institutes in the conditions of Russian aggression (on the example of the communications of the President of Ukraine). Considering the communication strategies of power institutes from the standpoint of an interactionist approach, which involves the interaction of equal subjects, the author defines their activities as political actors, aimed at creating a stable information space, which helps to maximize the involvement of all interacting actors participating in communication processes. A systematic analysis of the communication practices of power institutes in Ukraine allows us to assert the need to optimize the communication activities of political actors. The practices of implementing communication strategies of power institutes in Ukraine are characterized by a number of problems related to information openness and communication ability. Institutions of power in the conditions of martial law attach great importance to communication, which was reflected in the renewal of the communication strategy of the President of Ukraine. Features of V. Zelenskyi's communication strategy are defined as (1) constant presence in the national media space, (2) communication ability in the international arena, and (3) active use of the space of social networks. The specified features can be considered as specific markers of communication during the period of military aggression of the Russian Federation against Ukraine.
Keywords: communication, communication strategy, communication ability, Russian aggression, the Institute of the President

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Cechy aktualizacji strategii komunikacyjnych instytucji władzy w warunkach rosyjskiej agresji (na przykładzie komunikatów Prezydenta Ukrainy)

Streszczenie: Artykuł analizuje cechy aktualizacji strategii komunikacyjnych instytucji rządowych w warunkach rosyjskiej agresji (na przykładzie komunikatów Prezydenta Ukrainy). Rozpatrując strategie komunikacyjne instytucji rządowych z punktu widzenia podejścia interakcjonistycznego, polegającego na interakcji równorzędnych podmiotów, autor definiuje ich działania jako aktorów politycznych, mające na celu stworzenie stabilnej przestrzeni informacyjnej, która pomaga maksymalizować zaangażowanie wszystkich oddziałujących aktorów w procesach komunikacyjnych. Systematyczna analiza praktyk komunikacyjnych instytucji rządowych na Ukrainie pozwala stwierdzić potrzebę optymalizacji działań komunikacyjnych aktorów politycznych. Praktyki wdrażania strategii komunikacyjnych instytucji rządowych na Ukrainie charakteryzują się szeregiem problemów związanych z otwartością informacyjną i zdolnością komunikacyjną. Instytucje władzy w warunkach stanu wojennego przywiązują dużą wagę do komunikacji, co znalazło odzwierciedlenie w odnowie strategii komunikacyjnej prezydenta Ukrainy. Cechy strategii komunikacyjnej W. Zełenskiego to (1) stała obecność w ogólnopolskiej przestrzeni medialnej, (2) umiejętność komunikowania się na arenie międzynarodowej oraz (3) aktywne korzystanie z przestrzeni portali społecznościowych. Wymienione cechy można uznać za swoiste wyznaczniki komunikacji w okresie agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

Słowa kluczowe: komunikacja, strategia komunikacji, umiejętność komunikacji, rosyjska agresja, instytut prezydencki

Bibliography

@ Volodymyr Zelenskyi, https://www.facebook.com/zelenskiy.official/?locale=uk_UA

@ zelenskiy_official, https://www.instagram.com/zelenskiy_official/

@V_Zelenskiy_official*, Ofitsiynyy kanal Prezydenta Ukrayiny Volodymyra Zelens'koho / The official channel of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyi*, https://t.me/s/V_Zelenskiy_official

Boiovi litaky – dlia Ukrainy, kryla – dlia svobody – vystup Prezydenta Volodymyra Zelenskoho pered obo-ma palatamy parlamentu Velykoi Brytanii, https://www.president.gov.ua/news/bojovi-litaki-dlya-ukrayini-krila-dlya-svobodi-vistup-prezid-80857

Einhorn S., *Ukraine-Russia war: On social media, Zelensky already won*, «The Jerusalem Post», 30 March 2022, https://www.jpost.com/opinion/article702750

Gressel G., *Decisive days: How the West can help Ukraine survive*, «European Council on Foreign Relations», 08 March 2022, https://ecfr.eu/article/decisive-days-how-the-west-can-help-ukraine-survive/

Holovakha Ye. ta Makeiev S., red., *Ukrainske suspilstvo v umovakh viiny. 2022*, Kyiv: Instytut sotsiolohii NAN Ukrainy, 2022, 410 s.

Jones T., *President Zelensky effectively uses media to get out his message*, «Poynter», 21 March 2022, https://www.poynter.org/commentary/2022/president-zelensky-effectively-usesmedia-to-get-out-his-message/

Konstytutsiia Ukrainy, [online], https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text.

Lüfkens M., *The Most Followed World Leaders on Social Media 2022*, https://medium.com/digital-diplomacy/the-most-followed-world-leaders-on-social-media-2022-193bb9d89d8d

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Mizhnarodnyi kryminalnyi sud vydav order na aresht Putina; istorychne rishennia, z yakoho pochnetsia istorychna vidpovidalnist – zvernennia Prezydenta Ukrainy, https://www.president.gov.ua/news/mizhnarodnij-kriminalnij-sud-vidav-order-na-aresht-putina-is-81665

My stoimo, boremos i vyhraiemo, bo my razom – Ukraina, Ameryka y uves vilnyi svit – vystup Volodymyra Zelenskoho na spilnomu zasidanni obokh palat Konhresu SShA, https://www.president.gov.ua/news/mi-stoyimo-boremos-i-vigrayemo-bo-mi-razom-ukrayina-amerika-80017

Nierman E., *Zelensky shows the power of persuasion during time of crisis*, «Hill», 02 March 2022, https://thehill.com/opinion/international/596612zelensky-shows-the-power-of-persuasion-during-time-of-crisis/

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Liutyi. Rik nezlamnosti. Zvernennia Volodymyra Zelenskoho 24.02.2023»*, YouTube, 24 liutoho 2023, video, https://www.youtube.com/watch?v=y8DmKLL6E_g.

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Mizhnarodnyi kryminalnyi sud vydav order na aresht Putina»,* YouTube, 17 bereznia 2023, video, https://www.youtube.com/watch?v=R_vyjkUSxOM

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«My peremozhemo v tsomu istorychnomu protystoianni. Zvernennia Volodymyra Zelenskoho 20.02.2023»*, YouTube, 20 liutoho 2023, video, https://www.youtube.com/watch?v=JXcXi4kwZac.

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Prezydent Ukrainy Volodymyr Zelenskyi zvernuvsia do narodu y politykiv Ispanii»*, YouTube, 5 kvitnia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=bezQLqQFV5c

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Volodymyr Zelenskyi vystupyv pered Konhresom SShA»*, YouTube, 16 bereznia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=6viGEEi7JjU

Ofis Prezydenta Ukrainy, «*Volodymyr Zelenskyi zvernuvsia do frantsuzkoho narodu ta politykiv»*, YouTube, 23 bereznia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=HEHKqfhxo6U.

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Volodymyr Zelenskyi zvernuvsia do narodu y politykiv Rumunii»*, YouTube, 4 kvitnia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=kdzAoA0zQ04

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Vystup Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho pered polskym Seimom»*, YouTube, 11 bereznia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=3lvq37c0hnw

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Vystup Volodymyra Zelenskoho u Konhresi Spoluchenykh Shtativ Ameryky»*, YouTube, 22 hrudnia 2022, video, https://www.youtube.com/watch?v=pEj2wtrMWa8.

Ofis Prezydenta Ukrainy, *«Vystup Volodymyra Zelenskoho v parlamenti Velykoi Brytanii»*, YouTube, 8 liutoho 2023, video, https://www.youtube.com/watch?v=p_GhqmwY5s4

Perloff R., *The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age*, Routledge, 2021, 524 p.

Pres-relizy ta zvity «Dynamika samootsinky ukraintsiamy mozhlyvosti vidrizniaty yakisnu informatsiiu vid dezinformatsii ta feikiv», Kyivskyi mizhnarodnyi instytut sotsiolohii, https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1226&page=4.

Pres-relizy ta zvity «Chy zdaten Volodymyr Zelenskyi efektyvno pratsiuvaty yak Verkhovnyi Holovnokomanduvach: pohliady ukraintsiv do i pislia shyrokomasshtabnoho rosiiskoho vtorhnennia», Kyivskyi mizhnarodnyi instytut sotsiolohii, https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1252&page=1.

Promova Prezydenta Ukrainy na spilnomu zibranni Senatu, Natsionalnykh zboriv Frantsuzkoi Respubliky ta Rady mista Paryzha, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-na-spilnomu-zibranni-senatu-naci-73773

Pobrane z czasopisma Wschód Europy **http://journals.umcs.pl/we**
Data: 17/11/2026 10:31:36

Promova Prezydenta Ukrainy u Heneralnykh kortesakh Ispanii, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-u-generalnih-kortesah-ispaniyi-74125

Promova Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho pered Konhresom SShA, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-pered-kong-73609

Promova Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho v parlamenti Rumunii, https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-parlamen-74081

Rachynska O., *Optymizatsiia mekhanizmiv komunikatyvnoi vzaiemodii u sferi publichnoho upravlinnia*, «Investytsii: praktyka ta dosvid», 2019, № 4, s. 158–164, http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2019_4_27

Segal E., *Zelensky's Most Effective Crisis Communication Strategies, Tactics And Techniques*, «Forbes», 04 March 2022, https://www.forbes.com/sites/edwardsegal/2022/03/05/zelenskys-most-effective- -crisis-communication-strategies-tactics-and-techniques/?sh=650326796344

Shymanova O., *Teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia komunikatyvnykh stratehii v polititysi*, «Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu» 2015, № 10, s. 212–222, http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2015_10_19.

Top 25 Most Popular World Leaders on Instagram, https://hypeauditor.com/blog/top-25-most-popular--world-leaders-on-instagram/

Volodymyr Zelenskyi [@ZelenskyyUa], https://twitter.com/ZelenskyyUa?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor

Volstenkholm S., *Komunikatsiia orhaniv vlady: dosvid Velykobrytanii* [u:] «Zaprovadzhennia komunikatsii orhaniv derzhavnoi vlady», Kyiv: Feniks, 2016, s. 84–88.

Vystup Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho v Seimi Respubliky Polshcha, https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-sejmi-res-73497

Which world leader does Zelenskyy most like speaking to?, «Euronews», March 2022, https://www.facebook.com/watch/?v=1001428940780655.

Zaraz v Ukraini vyrishuietsia dolia svitovoho poriadku, shcho zasnovanyi na pravylakh, na liudianosti, na peredbachuvanosti – zvernennia Prezydenta Volodymyra Zelenskoho, https://www.president.gov.ua/news/zaraz-v-ukrayini-virishuyetsya-dolya-svitovogo-poryadku-sho-81125

Zvernennia Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho «Liutyi. Rik nezlamnosti», https://www.president.gov.ua/news/zvernennya-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-lyutij-81213.